

C/2023/866

8.12.2023

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Platformę na rzecz technologii strategicznych dla Europy (»STEP«) oraz zmieniającego dyrektywę 2003/87/WE i rozporządzenia (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 i (UE) 2021/241”

[COM(2023) 335 final – 2023/0199 (COD)]

(C/2023/866)

Sprawozdawca generalny: **Matteo Carlo BORSANI**

Wniosek o konsultację	Rada, 17.7.2023 Parlament Europejski, 13.7.2023
Podstawa prawna	Art. 164, 173, 175, 177, 178, 182 ust. 1 i art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia na sesji plenarnej	20.9.2023
Sesja plenarna nr	581
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	181/1/3

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) z zadowoleniem przyjmuje przedstawienie rozporządzenia ustanawiającego Platformę na rzecz technologii strategicznych dla Europy („STEP”), gdyż uważa, że jest to krok naprzód w realizacji europejskich ambicji w zakresie polityki przemysłowej i konkurencyjności oraz optymalne rozwiązanie krótkoterminowe gwarantujące finansowanie europejskich projektów badawczo-rozwojowych w dziedzinie technologii strategicznych.

1.2. EKES odnosi się pozytywnie do faktu, że to rozwiązanie jest nie tylko możliwe do udźwignięcia pod względem finansowym, lecz że jego zastosowanie ma się również opierać na równych warunkach działania, oraz uważa, że jest to zasadniczy element ochrony konkurencji na jednolitym rynku i jego przetrwania. W związku z tym zaleca podjęcie dalszych działań w celu rozwiązania problemu wyścigu o dotacje wynikającego ze złagodzenia zasad pomocy państwa.

1.3. Komitet w pełni popiera to, że we wniosku dotyczącym rozporządzenia przewiduje się wspieranie inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwa inne niż MŚP za pomocą funduszy strukturalnych, i podkreśla efekt dźwigni, który to rozszerzenie zakresu będzie miało na szczeblu terytorialnym, również dla MŚP.

1.4. Co się tyczy europejskiej polityki przemysłowej, EKES zaleca, by inwestycje w kapitał ludzki szły w parze z inwestycjami w badania i rozwój w dziedzinie technologii produkcyjnych, i zwraca się do Komisji, by osiągnięciu celów dwójakiej transformacji towarzyszyło również stałe promowanie wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości. W szczególności wzywa do opracowania jednolitej polityki doskonalenia zawodowego i zmiany kwalifikacji pracowników w 27 państwach członkowskich, by uniknąć drenażu mózgow i asymetrii w zakresie konkurencyjności.

1.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje obecność warunkowości środowiskowej we wniosku Komisji i zwraca uwagę, że tekst ma słabe punkty ze względu na brak obowiązkowego związku między dostępem do dotacji a warunkowością społeczną.

1.6. Komitet w pełni popiera sposób działania i cel mechanizmu opartego na pieczęci suwerenności, który wydaje się krokiem naprzód w upraszczaniu procedur administracyjnych i biurokratycznych z myślą o ułatwieniu, przyspieszeniu i ukierunkowaniu dostępu do finansowania, przy jednoczesnym usprawnieniu skumulowanego lub łączonego finansowania w ramach różnych instrumentów UE. Zaleca, by europejscy współprawodawcy nadal podążali w tym kierunku, dając w przyszłości pierwszeństwo opracowywaniu instrumentów finansowania, które są już automatyczne i łatwe do wdrożenia.

1.7. EKES rekomenduje, by współprawodawcy dążyli w trakcie procesu legislacyjnego do jednolitego określenia sektorów objętych tym rozporządzeniem, którego obecnie brakuje we wniosku Komisji.

1.8. Komitet z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji dotyczącą przedłużenia – za pomocą omawianego rozporządzenia – o 12 miesięcy terminów administracyjnego zamknięcia programów polityki spójności na lata 2014–2020. Zaleca również, by współprawodawcy zapewнили podobną elastyczność w programowaniu funduszy objętych polityką spójności na lata 2021–2027, biorąc pod uwagę wyjątkowe okoliczności spowodowane pandemią i kryzysem energetycznym.

1.9. Wreszcie EKES wzywa Komisję Europejską, by skonkretyzowała opracowanie wspólnych narzędzi, a w szczególności stworzenie odrębnego Funduszu na rzecz Suwerenności i by uzupełniła go o zbiór długoterminowych reform wspierających przemysł i pracowników.

2. Kontekst wniosku

2.1. Unia Europejska stanęła w ostatnich latach przed trojakim wyzwaniem. Z jednej strony europejskie ambicje w zakresie zrównoważenia środowiskowego i postępu technologicznego doprowadziły do wyznaczenia norm o niespotykanej dotąd wadze, często ukierunkowując debatę europejską w większym stopniu na cele, które należy osiągnąć, niż na metody ich realizacji. Z drugiej strony szereg nieprzewidzianych zdarzeń, od kryzysu pandemicznego i energetycznego po rosnącą inflację i niedobór surowców krytycznych, wstrząsnął gospodarką UE, odbijając się w dużym stopniu na tkance produkcyjnej. Ponadto wiele planów i środków zainicjowanych przez głównych światowych konkurentów UE stworzyło nowe zagrożenia dla konkurencyjności przemysłu europejskiego. Tytułem przykładu można przytoczyć amerykańską ustawę o obniżeniu inflacji (IRA), japońskie plany transformacji ekologicznej, wspierane przez Indie system zachęt do podniesienia konkurencyjności w sektorach ekologicznych oraz inne, przedstawione przez Zjednoczone Królestwo, Kanadę i wiele innych krajów plany inwestycji w czyste technologie.

2.2. Ogłaszając Zielony Ład w 2019 r., UE wyznaczyła cele w zakresie zrównoważoności, które należą do najambitniejszych na świecie i wymagają ogromnych wysiłków ze strony przemysłu. Dopiero później, w ostatnich miesiącach, ambicjom zaczęły towarzyszyć środki w zakresie polityki przemysłowej wspierające dwojaką transformację za pomocą inicjatyw mających na celu zwiększenie konkurencyjności europejskiej na tym kluczowym etapie. Przedstawiony przez Komisję w 2023 r. plan przemysłowy Zielonego Ładu ma na celu stworzenie lepszych warunków do zwiększenia zdolności produkcyjnej UE w sektorze czystych technologii i obejmuje zestaw środków ukierunkowanych na zwiększenie konkurencyjności europejskiego przemysłu neutralnego emisyjnie, zagwarantowanie surowców krytycznych i wsparcie szybkiej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Komisja przyjęła ponadto w marcu 2023 r. nowe tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa, gwarantując państwom członkowskim większą elastyczność w opracowywaniu i wdrażaniu środków wsparcia w sektorach o zasadniczym znaczeniu dla transformacji ekologicznej. Uzupełnieniem jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435⁽¹⁾ (REPowerEU), które umożliwia poszczególnym państwom zmianę krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności w celu zapewnienia natychmiastowego wsparcia przedsiębiorstwom i podniesienia ich konkurencyjności bez tworzenia strategicznych zależności.

2.3. Przy okazji śródkresowego przeglądu budżetu UE Komisja Europejska stwierdziła wreszcie, że chociaż te rozwiązania zapewniają szybkie i ukierunkowane wsparcie, UE potrzebuje bardziej strukturalnej reakcji na potrzeby inwestycyjne przemysłu. W swoim dorocznym orędziu o stanie Unii wygłoszonym we wrześniu 2022 r. przewodnicząca Ursula von der Leyen podkreśliła potrzebę zatroszczenia się o to, by przyszłość przemysłu należała do Europy, i wraz z częścią już wymienionych środków zapowiedziała również Europejski Fundusz na rzecz Suwerenności, stwierdzając, że wspólna europejska polityka przemysłowa wymaga wspólnego europejskiego finansowania.

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1).

2.4. W ten kontekst wpisuje się wniosek dotyczący rozporządzenia STEP, który jest osadzony w ramach przeglądu WRF na niespotykaną dotąd skalę. Jego celem jest uwzględnienie najpilniejszych wyzwań, z którymi gospodarki europejskie musiały się zmierzyć w ostatnich trzech latach, a także konieczności zwiększenia elastyczności i terminowości reagowania na kryzysy. STEP zapewni finansowanie w trzech obszarach polityki: (i) technologie najbardziej zaawansowane i cyfrowe, (ii) czyste technologie oraz (iii) biotechnologie, tak aby stworzyć warunki niezbędne do skuteczniejszego, wydajniejszego i bardziej ukierunkowanego wykorzystania istniejących funduszy UE, przeprogramowania części zasobów i dodania nowych.

3. Uwagi ogólne

Zwiększanie konkurencyjności

3.1. Zwiększenie konkurencyjności i odporności tkanki przemysłowej w ramach dwojakiej transformacji UE, zwłaszcza w sektorach strategicznych, ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania tkanki produkcyjnej, miejsc pracy i europejskiego modelu społecznego, który cechuje się włączającą polityką oświatową i szkoleniową, sprawnie funkcjonującymi systemami ochrony socjalnej oraz ochroną zdrowia publicznego i środowiska. W tym kontekście europejska polityka przemysłowa musi opierać się na dwóch głównych elementach: (i) osiągnięciu dwojakiej równowagi konkurencyjnej, zarówno poza Unią, jak i w jej obrębie, oraz (ii) przewyciężeniu strategicznych zależności w zakresie surowców i technologii do czasu osiągnięcia autonomii w sektorach strategicznych.

Utrzymanie równych warunków działania

3.2. Wniosek dotyczący rozporządzenia STEP, który przewiduje uruchomienie 10 mld EUR środków pozabudżetowych i wykorzystanie jako dźwigni części środków budżetowych, ma na celu wygenerowanie nowych inwestycji w technologie strategiczne o wartości 160 mld EUR. Pomimo tych wysiłków, które są uzupełnieniem środków udostępnionych już w ramach budżetu UE, środki zapewnione przemysłowi europejskiemu są jeszcze dalekie od kwoty wyasygnowanej przez USA za pomocą różnych instrumentów, przede wszystkim ustawy o obniżeniu inflacji. Należy jednak pamiętać, że UE ma bardzo ograniczone pole manewru w tych operacjach, ponieważ w przeciwieństwie do innych światowych potęg gospodarczych napotyka znacznie więcej przeszkód w uruchomieniu dużych środków nie tylko ze względu na budżet oparty niemal wyłącznie na wkładzie państw członkowskich, lecz również ze względu na ograniczoną przestrzeń fiskalną. W tym kontekście EKES życzy sobie podjęcia działań na rzecz zwiększenia przejrzystości oraz przeprowadzenia międzynarodowych rozmów nad dotacjami dla przemysłu, tak by utrzymać równe warunki działania, które są podstawą dobrobytu UE jako międzynarodowego konkurenta.

3.3. Stworzenie równych warunków działania na szczeblu europejskim ma również zasadnicze znaczenie dla ochrony konkurencji na jednolitym rynku, którą na ciężką próbę wystawia obecnie równanie w górę pod względem polityki finansowania i dotacji wskutek złagodzenia zasad pomocy państwa. W tym kontekście propozycja dotycząca STEP jest optymalnym rozwiązaniem krótkoterminowym, gdyż jest nie tylko możliwa do udźwignięcia pod względem finansowym, lecz również zgodna z dynamiką rynku – wywiera tylko częściowy wpływ na budżet UE i zmienia zamiast tego programowanie środków przydzielonych wstępnie państwom członkowskim w oparciu o podział regionalny.

Zmniejszanie strategicznych zależności

3.4. Gospodarka UE konkuruje obecnie z globalnymi gigantami, przy skomplikowanej równowadze geopolitycznej, w której zależności gospodarcze stanowią prawdziwe oręża do walki. Należy zatem wspierać i utrzymywać odporność łańcuchów wartości za pomocą strategii politycznych zachęcających do wydobywania, przetwarzania i recyklingu surowców krytycznych oraz badania i rozwój w dziedzinie technologii strategicznych w oparciu o podejście „made in Europe”.

Dostęp dużych przedsiębiorstw do funduszy strukturalnych

3.5. Dużą nowością we wniosku dotyczącym rozporządzenia jest możliwość rozszerzenia zakresu wsparcia z funduszy strukturalnych na duże przedsiębiorstwa w regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym, a także w bardziej rozwiniętych regionach państw członkowskich o średnim PKB na mieszkańca poniżej średniej UE-27. Należy podkreślić, że zwycięski projekt dużego przedsiębiorstwa wywiera w istocie pośredni wpływ na całe terytorium, jeśli chodzi o zamówienia na dostawy, wzrost korzyści skali i tworzenie ośrodków produkcyjnych. Wywołuje to reakcję łańcuchową pod względem korzyści dla MŚP na tym obszarze, z których wiele obecnie nie korzysta w ogóle z dobrodziejstw tych funduszy, również ze względu na biurokratyczną złożoność przetargów.

Przydział nowych środków

3.6. EKES z zadowoleniem przyjmuje propozycję przyznania nowych środków, które wzmocnią i sfinansują programy przyczyniające się już do dwojakiej transformacji, zapewniają przedsiębiorstwom dodatkowe marże inwestycyjne i wspierają badania naukowe i innowacje w europejskiej tkance produkcyjnej. Za szczególnie pozytywne uważa zaliczenie Funduszu Obronnego i funduszu innowacyjnego do programów, na które przeznaczone zostaną dodatkowe środki i zwraca się do Komisji o rozważenie znacznego zasilenia tych programów w kolejnym okresie programowania.

Zamknięcie programowania funduszy objętych polityką spójności na lata 2014–2020 i 2021–2027

3.7. Komitet popiera propozycję Komisji dotyczącą przedłużenia – za pomocą omawianego rozporządzenia – o 12 miesięcy terminów administracyjnego zamknięcia programów polityki spójności na lata 2014–2020, przy czym zakończenie okresu kwalifikowalności zostało zaplanowane na grudzień 2023 r., a także o 12 miesięcy terminu przedłożenia dokumentów zamknięcia. Zaznacza, że te środki zostały wprowadzone dopiero pod koniec okresu programowania, a ich pełne wdrożenie wymaga wystarczającego czasu i odpowiednich zasobów administracyjnych.

3.8. EKES zaleca również, by współprawodawcy rozszerzyli tę elastyczność na programowanie funduszy objętych polityką spójności na lata 2021–2027, ponieważ rozpoczęło się ono z dwuletnim opóźnieniem, przy założeniu, że okres obrachunkowy odnośnie do kwalifikowalności i sprawozdawczości w zakresie wydatków zostanie przedłużony o dwa lata.

Polityka szkolenia zawodowego

3.9. EKES zaleca, by w ramach europejskiej polityki przemysłowej wspierać inwestycje w badania nad rozwojem technologii produkcji, a także inwestycje w kapitał ludzki. W ostatnich miesiącach w niektórych wnioskach ustawodawczych dotyczących konkurencyjności UE, na przykład w akcie w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie⁽²⁾, w europejskim akcie w sprawie surowców krytycznych oraz we wniosku dotyczącym rozporządzenia STEP zaczęto poruszać kwestię inwestycji w szkolenie zawodowe i rozwój umiejętności. Przedstawione w tych wnioskach cele w dziedzinie postępu technologicznego i cyfrowego oraz zrównoważenia środowiskowego połączono ze środkami na rzecz wykształcenia wystarczająco dużej siły roboczej, która będzie pod względem jakościowym gotowa do posługiwania się przyszłymi modelami produkcji.

3.10. EKES zaleca dalsze opracowywanie tego rodzaju środków, również w ramach Europejskiego Roku Umiejętności, za pomocą unijnej polityki podnoszenia i zmiany kwalifikacji, aby przeciwdziałać drenażowi mózgow i asymetrii konkurencyjnej.

3.11. Ponadto unijne inicjatywy, inwestycje i strategie polityczne w tych ramach powinny również uwzględniać ukierunkowane środki na rzecz społeczności o niskich dochodach, pracowników o niskich umiejętnościach i grup zmarginalizowanych.

Warunki społeczne i środowiskowe

3.12. Komitet w pełni popiera warunki środowiskowe określone we wniosku Komisji i zgadza się, że konieczne jest stosowanie zasady „nie czyni poważnych szkód”, w razie potrzeby odpowiednio ją dostosowując oraz poszerzając. Natomiast co się tyczy kwestii społecznych, wydaje się, że w dokumencie są pewne niedociągnięcia wynikające z tego, że nie uzależniono w sposób wiążący dostępu do dotacji od warunków społecznych. Takie podejście przyjęto w amerykańskiej IRA. EKES z aprobatą przyjmuje elementy rozporządzenia sprzyjające przygotowaniu zawodowemu młodych ludzi i słabszych grup społecznych oraz ich dostępowi do miejsc pracy.

Pieczeń suwerenności

3.13. Wydaje się, że pieczęć suwerenności zaspokaja potrzebę uproszczenia procedur administracyjnych i biurokratycznych. Ten instrument powinien być rozwinięciem pieczęci doskonałości i – jeżeli zostanie prawidłowo wdrożony – może być bodźcem do badań i rozwoju w zakresie technologii strategicznych, a także do inwestycji w podnoszenie i zmianę kwalifikacji pracowników w sektorach krytycznych. Komitet wzywa instytucje zarządzające funduszami na szczeblu krajowym i lokalnym do zapewnienia szybkiego włączenia pieczęci do mechanizmów finansowania, a Komisję Europejską – do wsparcia jej prawidłowego wprowadzenia, by zagwarantować jej szerokie i jednolite stosowanie na szczeblu europejskim.

⁽²⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji produktów technologii neutralnych emisyjnie (COM(2023) 161 final).

3.14. EKES zaleca również opracowanie instrumentów finansowania, które są już automatyczne i łatwe do wdrożenia, przede wszystkim ulg podatkowych w formie zaliczeń na poczet podatku. Ten rodzaj instrumentu nie tylko nadaje się do prostego i natychmiastowego wdrożenia, lecz również umożliwia przedsiębiorstwom bezzwłoczne rozpoczęcie zaprogramowanych inwestycji, przyspieszając proces dwojakiej transformacji, i dotrzymanie kroku ambitnym celom UE.

Wykaz technologii strategicznych

3.15. Definicja obszarów, których ma dotyczyć rozporządzenie, zawarta w treści wniosku jest niejasna, a Komisja wymienia za pomocą przykładów szereg technologii, które można uznać za strategiczne. Komitet zaleca, by przyjęto w tym względzie definicję, którą można by zinterpretować w jednolity sposób. Ponadto, biorąc pod uwagę znaczącą rolę, jaką biopaliwa i paliwa odnawialne zaczynają odgrywać w prawodawstwie europejskim dotyczącym mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju, zaleca ich uwzględnienie w wykazie czystych technologii przydatnych do osiągnięcia neutralności klimatycznej.

Europejski Fundusz na rzecz Suwerenności

3.16. EKES zgadza się z potrzebą przydzielenia nowych środków finansowych w sektorach strategicznych oraz z większą elastycznością, którą ta propozycja powinna zagwarantować dla istniejących instrumentów finansowania. Chociaż jest to krok naprzód w europejskiej polityce przemysłowej, o przydatności i skuteczności tego instrumentu przesądzi to, czy będzie on punktem wyjścia do europejskiej odpowiedzi strukturalnej na potrzeby inwestycyjne przemysłu UE. W nadchodzących latach, a szczególnie podczas negocjacji w sprawie WRF na lata 2028–2034, niezbędne będzie zastanowienie się nad stworzeniem prawdziwego Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności, wraz z szeregiem długoterminowych, ukierunkowanych na przyszłość reform wspierających przemysł, z myślą o stabilności fiskalnej i sprawiedliwości między państwami członkowskimi.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES ocenia pozytywnie możliwość propozycji mającej na celu zwiększenie stawek pomocy dzięki premii za projekty realizowane w ramach STEP w regionach objętych pomocą i życzy sobie, by – jak stwierdzono w tekście rozporządzenia w sprawie STEP – Komisja skonsultowała się w sprawie tej propozycji z państwami członkowskimi.

4.2. Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie STEP słusznie ma na celu wspieranie przedsiębiorstw o krytycznym znaczeniu dla łańcuchów wartości, także poprzez promowanie projektów wielokrajowych oraz poprawę dostępu wszystkich państw członkowskich do tych projektów z myślą o wzmocnieniu jednolitego rynku i wyeliminowaniu dysproporcji pod względem dostępności pomocy państwa. W szczególności zachęca się we wniosku państwa członkowskie, aby wspierały projekty strategiczne, wnosząc wkład także za pomocą zasobów krajowych. Kładzie się przy tym nacisk na zgodność z zasadami pomocy państwa. Z myślą o tym, aby uniknąć wątpliwości interpretacyjnych i błędnego stosowania, EKES zaleca wyjaśnienie, na jakich zasadach finansowanie z różnych źródeł projektów strategicznych określonych w rozporządzeniu mogłoby się odbywać z wykorzystaniem synergii, tak aby umożliwić kumulację większej liczby działań wspierających, bez uszczerbku dla obowiązujących zasad pomocy państwa ani dla międzynarodowych zobowiązań Unii.

4.3. Komitet z zadowoleniem przyjmuje udoskonalenie instrumentu „Akcelerator” Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC) i wzywa Komisję do monitorowania, czy duże finansowane projekty nie podważają równych warunków działania na rynku wewnętrznym i czy wspierają tworzenie silnego i spójnego ekosystemu innowacji na szczeblu europejskim. W tym względzie EKES zaleca, by unikać sformułowań, które stwarzałyby ryzyko szerokiej interpretacji rozporządzenia w sprawie STEP, oraz dopilnować, aby na inwestycje wyłącznie w postaci kapitału na rzecz projektów zgodnych z celami STEP mogły być wykorzystywane tylko i wyłącznie dodatkowe zasoby („świeże pieniądze”), które uzupełnią budżet EIC. Nowe środki przeznaczone na „Akcelerator” EIC muszą również przyczyniać się do większej równowagi geograficznej finansowanych projektów. W związku z tym Komitet apeluje, by Komisja wdrażała strategię i narzędzia zapewniające większe wsparcie tym państwom członkowskim, które muszą wzmocnić swój ekosystem innowacji i kapitału *private equity*. Trzeba będzie także starannie ocenić zakres i skutki propozycji dotyczącej przeprogramowania zasobów z filaru II programu „Horyzont Europa”, tak aby uniknąć ryzyka osłabienia tego filaru, który ma fundamentalne znaczenie w ogólnej strukturze tego programu. Ponadto wydaje się, że należałoby uwypuklić myśl, że EIC powinna finansować – co prawda w ścisłym powiązaniu z celami rozporządzenia w sprawie STEP i technologiami przez nie wspieranymi – wszystkie rodzaje innowacji przewidziane w rozporządzeniu w sprawie programu „Horyzont Europa”, a nie tylko innowacje radykalne.

4.4. Co się tyczy społecznego aspektu polityki przemysłowej, EKES z aprobatą przyjmuje decyzję, że EFRR może finansować szkolenia, uczenie się przez całe życie, przekwalifikowanie i kształcenie, które do tej pory były zarezerwowane dla EFS+.

4.5. EKES podkreśla potrzebę gruntownego zbadania i starannej oceny proponowanych zmian w programie „Horyzont Europa” i funduszach objętych polityką spójności, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zapewnienia spójności przepisów dotyczących synergii między różnymi funduszami, w szczególności odnośnie do możliwości łączenia różnych działań. Niezbędne jest bowiem idealne dopasowanie zarówno z podmiotowego (podmioty dopuszczone do programów), jak i przedmiotowego punktu widzenia (towary lub projekty dopuszczone do finansowania).

4.6. Komitet niezwykle pozytywnie ocenia zapowiedź, że w ramach projektów, którym przyznano pieczęć suwerenności, będzie można skorzystać z lepszego dostępu do finansowania UE, zwłaszcza dzięki usprawnieniu skumulowanego lub łączonego finansowania w ramach różnych instrumentów Unii. Odnosi się również przychylnie do faktu, że w tym celu instytucje zarządzające będą mogły przyznawać wsparcie z EFRR lub EFS+ bezpośrednio na operacje, którym przyznano pieczęć suwerenności, gdyż ułatwi to procedury wyboru operacji.

4.7. EKES zwraca się do Komisji o wyjaśnienie aspektów związanych z zarządzaniem Platformą na rzecz technologii strategicznych dla Europy, które trzeba będzie odpowiednio określić w celu zagwarantowania jej skutecznego wdrożenia.

Bruksela, 20 września 2023 r.

Oliver RÖPKE
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego